

Offentliga välfärdstjänster

Ekonomisk utjämning mellan individer
och hushåll 2022

2024

Fördelningsanalytiskt system för inkomster och transfereringar 2024:1
Distributional analysis system for income and transfers 2024.1

Offentliga välfärdstjänster Ekonomisk utjämning mellan individer och hushåll 2022

Producent SCB, Statistiska centralbyrån
Avdelningen för social statistik och
analys
701 89 Örebro
010-479 40 00

Förfrågningar Mattias Bågling
010-479 45 27
mattias.bagling@scb.se

Karin Olin
010-479 70 44
karin.olin@scb.se

Det är tillåtet att kopiera och på annat sätt mångfaldiga innehållet.
Om du citerar, var god uppge källan på följande sätt:
Källa: SCB, Offentliga välfärdstjänster, Ekonomisk utjämning mellan
individer och hushåll 2022

URN:NBN:SE:SCB-2024-HE36BR2401_pdf

Denna publikation finns enbart i elektronisk form på www.scb.se

This publication is only available in electronic form on www.scb.se

Offentliga välfärdstjänster minskar inkomstskillnader

En individs välfärd påverkas inte enbart av den disponibla inkomsten. Konsumtion av offentligt finansierade tjänster utgör också en viktig del av den enskildes välfärd. Detta beaktas inte vid fördelningsanalyser av disponibel inkomst men offentliga tjänster omfördelar stora belopp över livet, mellan inkomstgrupper och från friska till sjuka. Med detta som bakgrund har vi studerat fördelningen av den utökade disponibla inkomsten som är summan av den disponibla inkomsten och värdet av välfärdstjänsterna för inkomståret 2022. Det övergripande resultatet visar att den ekonomiska skillnaden minskar när man jämför den utökade disponibla inkomsten med disponibla inkomsten.

Vård, skola och omsorg ingår i begreppet offentliga välfärdstjänster

Begreppet offentliga välfärdstjänster syftar till de offentligt finansierade tjänster som kommer individer eller hushåll till del avseende individuell konsumtion inom främst hälso- och sjukvård, utbildning och socialt skydd. Offentliga utgifter inom kultur och fritid är också en del av de offentliga välfärdstjänsterna men av mindre omfattning än de övriga områdena.

Disponibel inkomst ger möjligheter till konsumtion eller sparande för hushållen och är det mått som vanligtvis används vid analys av inkomstskillnader i samhället. I denna rapport är det disponibel inkomst inklusive kapitalvinster som ligger till grund för jämförelser mellan utökad disponibel inkomst och disponibel inkomst.

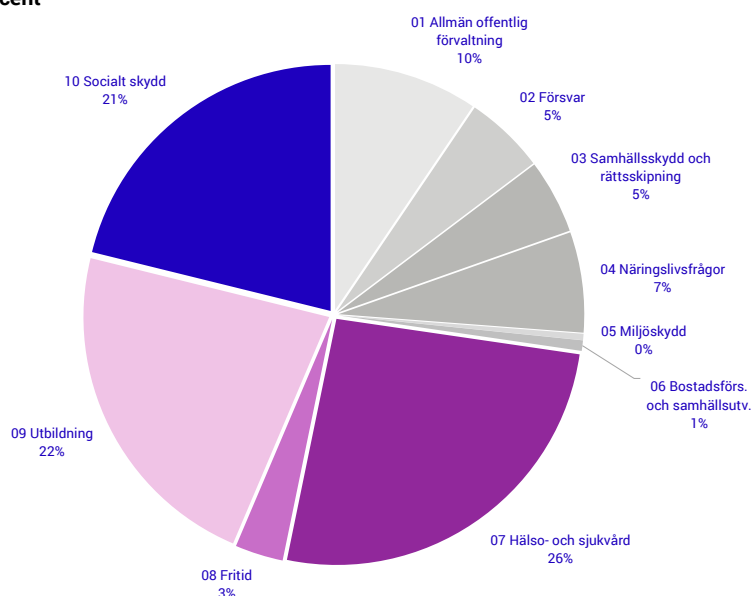
Hushållens totala faktiska konsumtion betalas inte fullt ut av den disponibla inkomsten då en viss del betalas av offentliga medel inom området offentliga välfärdstjänster. Adderar man värdet av de offentliga välfärdstjänsterna till den disponibla inkomsten erhåller man en utökad disponibel inkomst.

I denna analys har vi studerat hur de offentliga välfärdstjänsterna och den utökade disponibla inkomsten fördelar sig mellan olika inkomstgrupper, mellan olika hushållstyper, mellan olika åldrar samt mellan kvinnor och män inom de olika områdena. Det görs även en analys över utvecklingen över tid samt en utblick över Europa av de offentliga välfärdstjänsternas omfattning.

Den offentliga förvaltningens totala konsumtionsutgifter är uppdelad i två huvudkategorier, kollektiva ändamål och individuella ändamål. Av den offentliga förvaltningens totala konsumtionsutgifter stod de

kollektiva ändamålen för 27 procent och de individuella ändamålen för 73 procent under 2022. De kollektiva ändamålen, vilka är markerade med grått i nedanstående diagram, har inte fördelats per individ och ingår således inte i den vidare analysen.

Diagram 1. Den offentliga förvaltningens konsumtionsutgifter fördelade efter ändamål 2022. Procent

Källa: SCB, Nationalräkenskaper

Av de individuella ändamålen stod utgifter för hälso- och sjukvård för 26 procent, utbildning 22 procent, socialt skydd 21 procent samt kultur och fritid för 3 procent av de totala offentliga konsumtionsutgifterna. Totalt har 1 036 miljarder fördelats ut på individer och hushåll i denna analys vilket motsvarar 98 500 kronor per person för året 2022. Utgifter för migration samt utgifter för administration för Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen och Pensionsmyndigheten har inte fördelats på individ- och hushållsnivå.

Tjänster inom hälso- o sjukvård, kultur och fritid, utbildning och socialt skydd har fördelats på individer

De områden som beskrivs är hälso- och sjukvård där bland annat tandvård och läkemedelsförmån ingår, kultur och fritid, utbildning samt socialt skydd. Socialt skydd innehåller bland annat omsorg om äldre och tjänster för socialt utsatta personer samt insatser för arbetslösa i form av vägledning, coachning och matchning. Det är endast kostnaden för de olika tjänsterna som ingår i begreppet välfärdstjänster, inga kontanta ekonomiska ersättningar redovisas inom kategorierna då dessa medel redan ingår i hushållens disponibla inkomster.

Välfärdstjänster som individen själv kan välja har vi försökt fördela individuellt på den person som har utnyttjat tjänsten, så långt det har

varit möjligt. Det gäller framför allt utbildningstjänster och kan till exempel vara undervisningstimmar, antal dagar eller terminer med studier.

För områden som hänger samman med ett nödvändigt behov, till exempel sjukvård, har kostnaden fördelats försäkringsmässigt. Det innebär att en differentierad kostnad fördelats på alla efter ålder, kön och region.

För att kunna jämföra konsumtionsmöjligheter i familjer med olika sammansättning behöver hushållets inkomst justeras med det antal personer som skall leva på dessa inkomster. Detta görs med en så kallad ekvivalensskala som ger varje hushåll en viss konsumtionsvikt beroende på hur många vuxna och barn som lever tillsammans. Därav begreppet disponibel inkomst per konsumtionsenhet som används i den kommande texten.

Offentliga välfärdstjänster efter inkomst

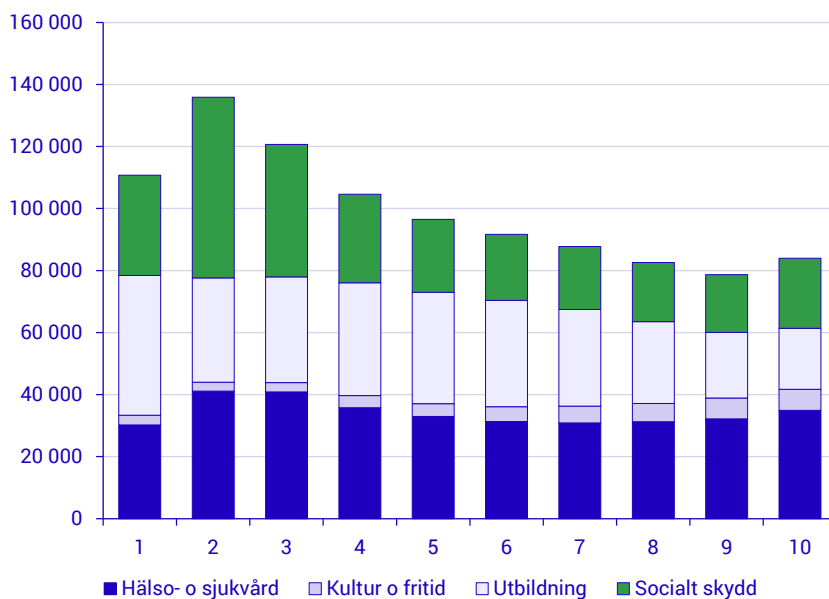
De disponibla inkomsterna har fördelats efter konsumtionsenhet och konsumtionen av offentliga välfärdstjänster har fördelats per person då dessa är riktade till den enskilda personen.

I diagram 2, som visar hur välfärdstjänsterna fördelas efter inkomst, syns att personer med låg inkomst i genomsnitt erhåller mer välfärdstjänster än personer i de högre inkomstklasserna. Det är framför allt socialt skydd, där bland annat tjänster inom äldreomsorg och funktionsnedsättning samt matchning, coachning och vägledning för arbetslösa ingår, som är större i de lägre inkomstklasserna.

I diagrammet framgår också att ju högre inkomst ett hushåll har desto större är konsumtionen av kultur och fritid. Däremot är konsumtionen av utbildning lägre bland dem med de högsta inkomsterna. Utbildning konsumeras allra mest i den lägsta inkomstklassen där många studenter återfinns.

Mest välfärdstjänster konsumerades i inkomstdecil 2, de individerna med näst lägst inkomster, med ett genomsnittligt värde på ca 136 000 kronor per person. Personer i inkomstdecil 9, de individerna med näst högst inkomster, konsumerade minst välfärdstjänster, knappt 79 000 kronor per person under 2022.

Diagram 2. Offentliga välfärdstjänster efter inkomstdecil. Medelvärde per person i kronor under 2022.

Källa: SCB, Nationalräkenskaperna och FASIT

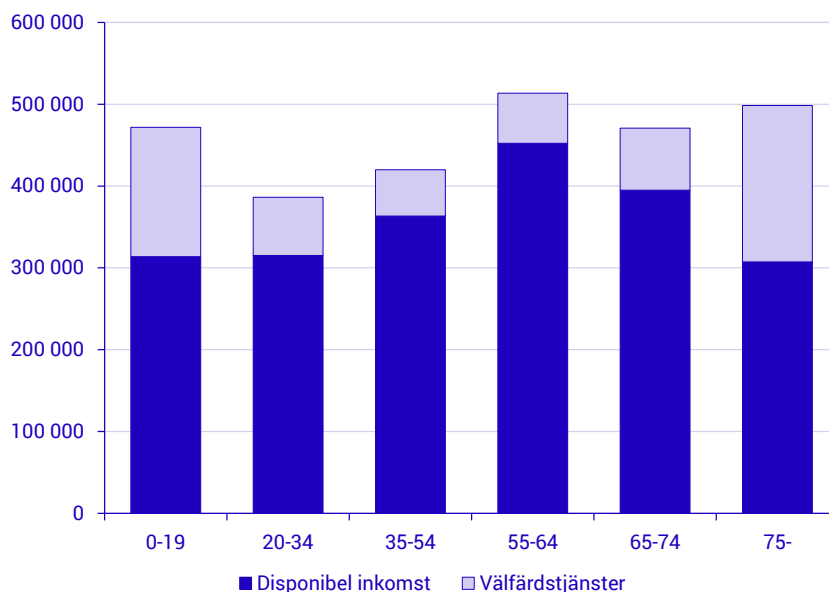
Not: Decilindelningen är gjord utifrån disponibel inkomst per konsumtionsenhet

Yngre och äldre konsumenter mest välfärdstjänster

Studeras åldersfördelningen av de offentliga välfärdstjänsterna ser man i diagram 3 att de som är 75 år och äldre konsumenter mest offentliga välfärdstjänster, i genomsnitt 191 000 kronor per person. Därefter följer åldersgruppen 0-19 år, som får del av ett värde på ca 158 000 kronor per person.

Trots de yngsta och äldsta åldersgruppernas höga konsumtion av offentliga välfärdstjänster har gruppen i åldrarna 55–64 år ändå de högsta utökade disponibla inkomsterna. Detta eftersom denna åldersgrupp har en betydligt högre disponibel inkomst i utgångsläget.

Diagram 3. Disponibel inkomst och offentliga välfärdstjänster efter åldersgrupp. Kronor under 2022.

Källa: SCB, Nationalräkenskaperna och FASIT

Not: Disponibel inkomst redovisas per konsumtionsenhet, offentliga välfärdstjänster per person

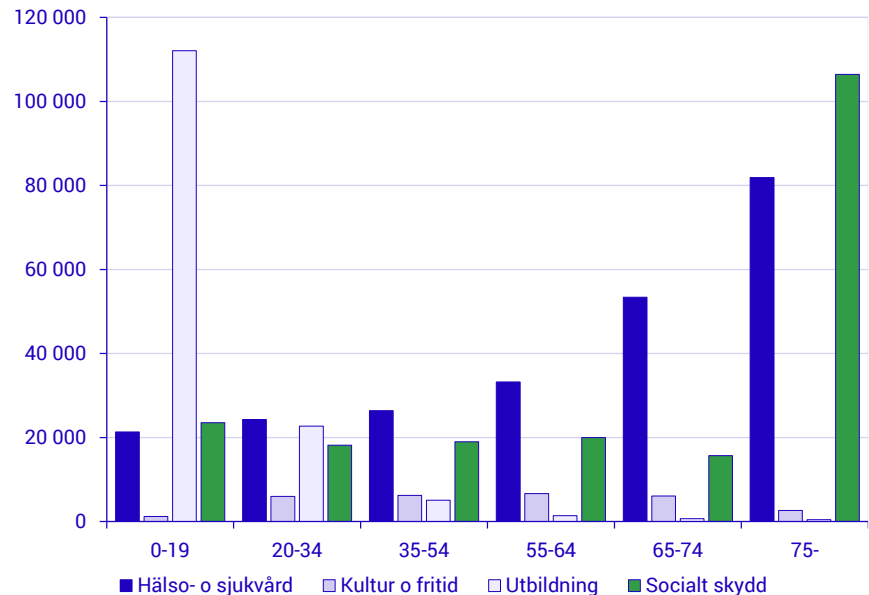
Nedbrutet på ålder och typ av tjänst ser man i diagram 4 att de yngsta konsumerar mest utbildning. I genomsnitt konsumerade 0–19 åringar utbildning för ca 112 000 kronor per person under 2022.

Den näst högsta konsumtionen stod socialt skydd för i gruppen 75 år och äldre som uppgick till 106 000 kronor per person och år.

Lägsta värdet återfinns i kategorin avseende konsumtion av utbildning inom gruppen 75 år och äldre som i genomsnitt uppgick till drygt 400 kronor per person och år följt av gruppen 65–74 och dess konsumtion av utbildning som uppgick till knappt 700 kronor per person och år.

Konsumtion av hälso- och sjukvård ökar med stigande ålder från 21 000 kronor per person och år för åldrarna 0–19 år till 82 000 kronor per person och år för personer som är 75 år och äldre.

Diagram 4. Offentliga välfärdstjänster, medelvärde i kronor per person, åldersgrupp och typ av tjänst under 2022.

Källa: SCB, Nationalräkenskaperna och FASIT

Skillnader finns mellan olika typer av hushåll

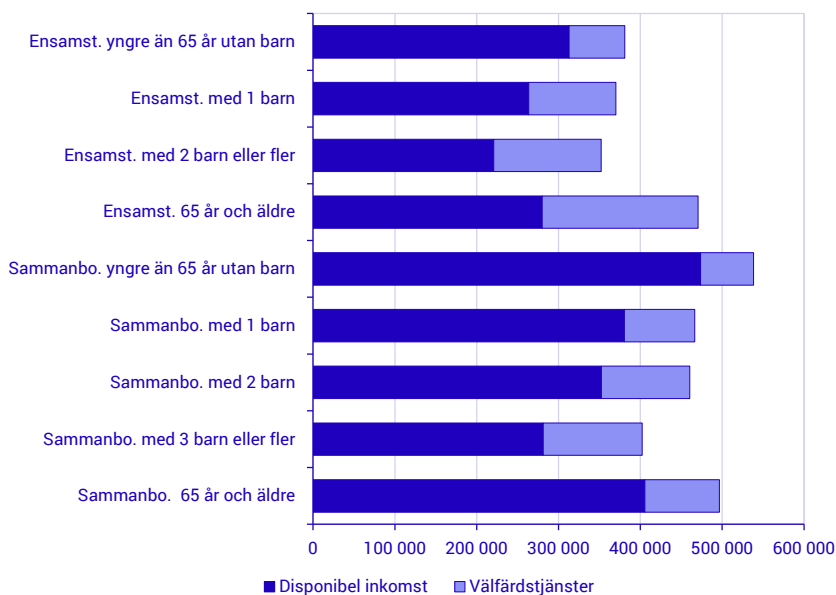
Fördelat efter hushållstyp är det hushåll med ensamstående 65 år och äldre som erhöll det genomsnittligt största beloppet av offentliga välfärdstjänster, drygt 190 000 kronor år 2022, se diagram 5. Denna grupp klättrar också från sjunde plats till tredje i inkomstrankingen när man lägger till värdet av de offentliga välfärdstjänsterna till inkomsterna, den utökade disponibla inkomsten.

Sammanboende under 65 år utan hemmavarande barn erhöll minst offentliga välfärdstjänster av de olika hushållstyperna, knappt 65 000 kronor under året per person. Denna grupp har å andra sidan högre disponibel inkomst än den förra gruppens utökade disponibel inkomst, 473 500 kronor jämfört med 470 500 kronor per år.

Det kan förstås skilja sig åt inom grupperna men ger ändå en indikation på förhållandena som råder, dvs. att sammanboende utan barn har en gynnsam ekonomisk situation relativt övriga grupper.

Diagram 5. Disponibel inkomst och offentliga välfärdstjänster, medelvärde per hushållstyp, 2022.

Källa: SCB, Nationalräkenskaperna och FASIT

Not: Disponibel inkomst redovisas per konsumtionsenhet, offentliga välfärdstjänster per person

Vid en jämförelse av Gini-koefficienten, som är ett övergripande mått på inkomstojämlikhet, följer alla hushållstyper samma mönster, nämligen att det sker en ekonomisk utjämning mellan hushållen då man tar hänsyn till transfereringar och välfärdstjänster. Ett undantag finns: för ensamstående över 64 år ökar Gini-koefficienten då hänsyn tas till konsumtionen av välfärdstjänster. Förklaringen är att vissa behöver mycket hjälp i form av äldreomsorg medan andra inte behöver någon hjälp alls i den åldersgruppen.

Gini-koefficienten är mycket hög avseende faktorinkomsten (lön, företagarinkomst och kapitalinkomst) för personer över 64 år. Detta beror på att vissa har en hög faktorinkomst medan andra inte har någon sådan inkomst alls i denna grupp. Utjämningen kommer i bruttoinkomsten där bland annat pension ingår.

För att kunna jämföra hushåll av olika storlek och sammansättning justeras hushållets olika inkomster med hänsyn till hushållets försörjningsbörda. Jämförelser görs mellan konsumtionsenheter i stället för mellan individer. Konsumtionen av offentliga välfärdstjänster, räknas per person då dessa alltid är riktade till den enskilda personen. Därefter kan värdet av välfärdstjänsten fördelas på hushållen.

Tabell 1. Inkomster för olika hushållstyper, medelvärde i kronor 2022.

Hushållstyp	Faktorinkomst	Bruttoinkomst	Disponibel inkomst	Välfärds- tjänster	Utökad disponibel inkomst
Samtliga	360 200	450 900	353 200	99 700	452 900
Ensamstående yngre än 65 år utan barn	354 300	392 400	313 000	67 900	380 900
Ensamstående med 1 barn	282 000	313 300	263 500	106 700	370 300
Ensamstående med 2 barn eller fler	216 800	240 000	220 700	131 500	352 300
Ensamstående 65 år och äldre	103 100	339 300	280 100	190 400	470 400
Sammanboende yngre än 65 år utan barn	568 900	624 000	473 500	64 800	538 300
Sammanboende med 1 barn	457 300	495 600	380 400	86 100	466 500
Sammanboende med 2 barn	429 500	457 900	352 400	108 000	460 400
Sammanboende med 3 barn eller fler	315 600	343 800	281 300	120 800	402 100
Sammanboende 65 år och äldre	182 900	526 200	405 600	91 000	496 700

Källa: SCB, FASIT

Not: Faktorinkomst, bruttoinkomst och disponibel inkomst redovisas per konsumtionsenhet, offentliga välfärdstjänster per person

Tabell 2. Gini-koefficient för olika inkomster och hushållstyper 2022.

Hushållstyp	Faktorinkomst	Bruttoinkomst	Disponibel inkomst	Utökad disponibel inkomst
Samtliga	0,517	0,381	0,326	0,261
Ensamstående yngre än 65 år utan barn	0,452	0,382	0,311	0,250
Ensamstående med 1 barn	0,435	0,370	0,286	0,205
Ensamstående med 2 barn eller fler	0,506	0,445	0,294	0,184
Ensamstående 65 år och äldre	0,934	0,406	0,333	0,352
Sammanboende yngre än 65 år utan barn	0,373	0,323	0,286	0,248
Sammanboende med 1 barn	0,360	0,317	0,278	0,230
Sammanboende med 2 barn	0,356	0,320	0,274	0,213
Sammanboende med 3 barn eller fler	0,441	0,394	0,316	0,222
Sammanboende 65 år och äldre	0,853	0,378	0,347	0,296

Källa: SCB, FASIT

Not: Faktorinkomst, bruttoinkomst och disponibel inkomst redovisas per konsumtionsenhet, offentliga välfärdstjänster per person

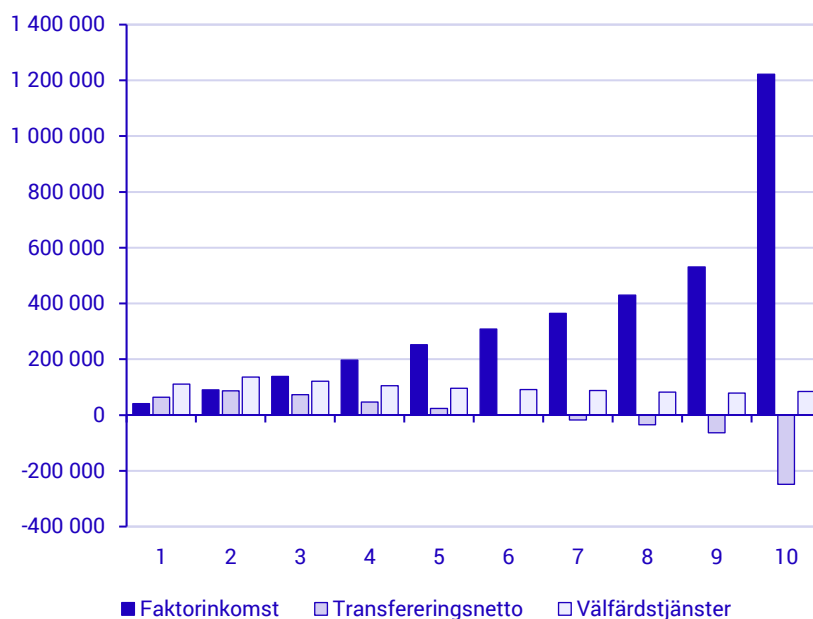
Välfärdstjänster i relation till faktorinkomst och transfereringsnetto

Vid en jämförelse av faktorinkomst, transfereringsnetto och välfärdstjänster framgår att summan av välfärdstjänsterna i de olika inkomstklasserna inte är särskilt stor i jämförelse med faktorinkomsten, se diagram 6.

Faktorinkomst är summan av löneinkomst och kapitalinkomst. Transfereringsnettot består av en positiv del som dels är skattepliktig så som pension, sjukpenning och föräldrapenning m.m. och dels skattefria bidrag så som barnbidrag, bostadsbidrag, ekonomiskt bistånd m.m. Skatt på inkomst är den negativa posten i beräkningen av transfereringsnettot.

I de högre inkomstklasserna är de negativa transfereringarna större än de positiva och ger ett negativt transfereringsnetto då inkomstskatten är större än de erhållna transfereringarna i dessa grupper. Summan av välfärdstjänster är som tidigare redovisats störst i decilgrupp två.

Diagram 6. Faktorinkomst, transfereringsnetto och välfärdstjänster, decilindelning efter disponibel inkomst i kronor. 2022.

Källa: SCB, Nationalräkenskaperna och FASIT

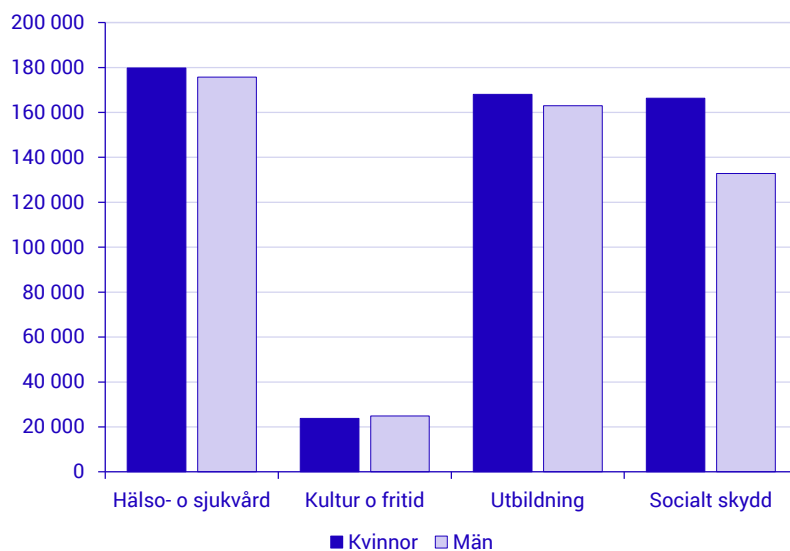
Not: Faktorinkomst och transfereringsnetto redovisas per konsumtionsenhet, offentliga välfärdstjänster per person

Jämförelse mellan kvinnor och män

Kvinnor konsumerar marginellt mer hälsovård och utbildning än män. Konsumtionen av socialt skydd är betydligt högre hos kvinnor. Detta

beror framför allt på att kvinnor i genomsnitt lever längre än män och därmed konsumerar mer äldreomsorg.

Diagram 7. Kvinnors och mäns konsumtion av välfärdstjänster, miljoner kronor. 2022.

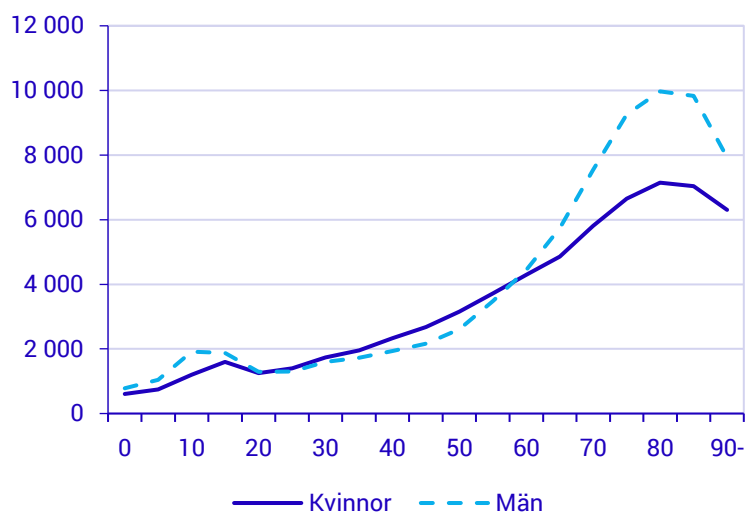
Källa: SCB, Nationalräkenskaperna och FASIT

Hälso- och sjukvård för kvinnor och män

Då vi har kännedom om offentligt finansierad konsumtion av läkemedel och slutna sjukhusvård på en finare nivå kan vi redovisa detta mer detaljerat.

I diagram 8 redovisas den genomsnittliga kostnaden efter ålder och kön samt skillnaden mellan kvinnors och mäns förbrukning av läkemedel. Män konsumerar mer/dyrare mediciner i åldern 0–24 år och från 60 år och uppåt. Kvinnor konsumerar mer än män i åldern 30–54. I genomsnitt konsumerar män mer eller använder dyrare mediciner än kvinnor. Genomsnitt för kvinnor är 2 960 kronor per år och 3 150 för män.

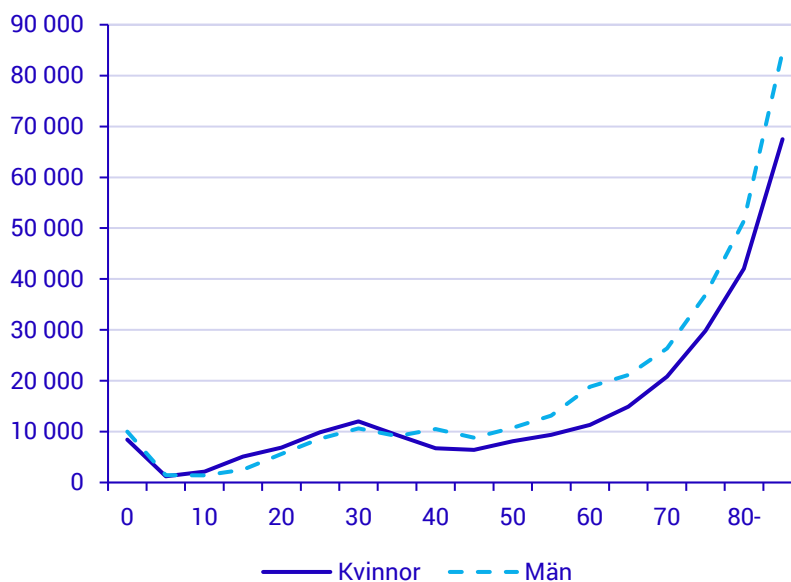
Diagram 8. Genomsnittlig läkemedelskostnad i kronor för kvinnor och män efter ålder, 2022.

Källa: Socialstyrelsen och SCB, Nationalräkenskaperna och FASIT

Sluten sjukhusvård sker då en patient är inlagd på någon typ av vårdavdelning. I diagram 9 visas den genomsnittliga kostnaden efter ålder och kön för slutenvård. Fram till och med 40 år är det små skillnader mellan könen. Därefter konsumerar männen mer i varje åldersgrupp. I genomsnitt konsumerar män mer slutenvård än kvinnor, ca 13 800 kronor per år för män jämfört med 12 800 kronor för kvinnor.

Diagram 9. Genomsnittlig kostnad i kronor för sluten sjukhusvård för kvinnor och män efter ålder, kronor. 2022.

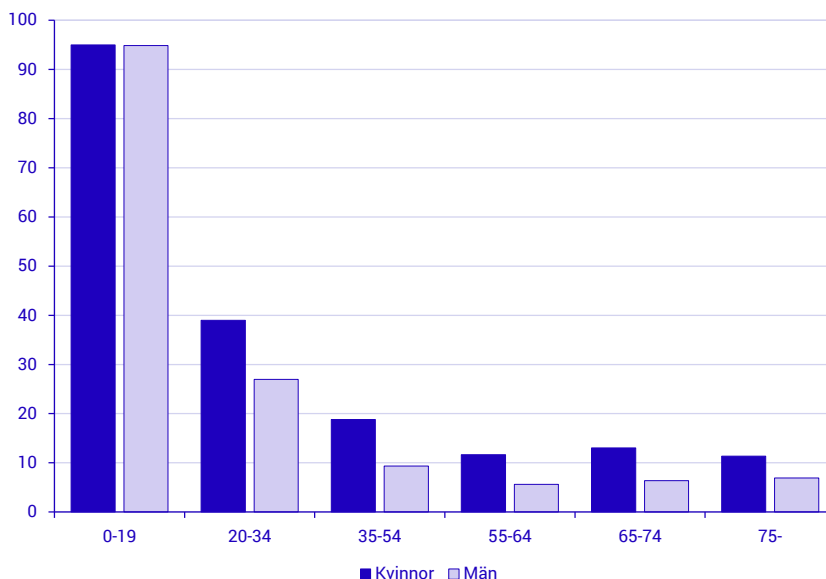
Källa: Socialstyrelsen och SCB, Nationalräkenskaperna och FASIT

Utbildning för kvinnor och män

Tjänsterna inom utbildningsområdet är indelade i 13 undernivåer varav grundskola, förskola och gymnasieskola är de största kategorierna sett till den totala kostnaden för utbildning. Studerar man antalet deltagare ingår även studieförbund bland de största. De högsta kostnaderna per deltagare återfinns inom forskarutbildning, förskola, särvox och grundskola.

Då kvinnor konsumerar något mer utbildning än män från och med 20 år och uppåt avseende antalet timmar, terminer och poäng ger det en högre konsumtionsutgift för kvinnor totalt sett över alla åldrar, 168 miljarder för kvinnor jämfört med 162 miljarder kronor för män.

Diagram 10. Andel kvinnor och män i utbildning efter ålder i procent. 2022

Källa: SCB, FASIT

I åldersgruppen upp till och med 19 år finns det 70 000 fler pojkar än flickor. Då de flesta barn går i någon av utbildningsformerna förskola, grundskola eller gymnasieskola blir därför den totala kostnaden högre för pojkar i dessa utbildningskategorier, 139 miljarder för pojkar jämfört med 131 miljarder kronor för flickor.

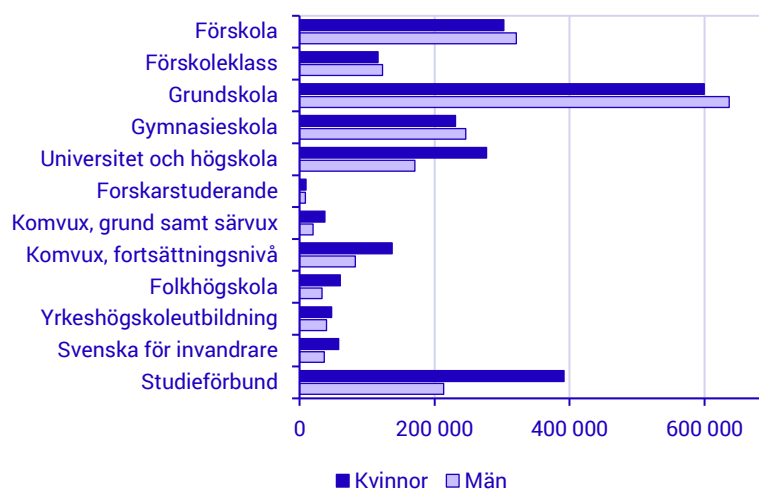
Det är drygt 100 000 fler kvinnor än män som studerar på någon grundutbildning på högskola och universitet. Sett till hela befolkningen 20 år och äldre var det 6,8 procent kvinnor och 4,1 procent män som studerade på universitet och högskolor under 2022. Den totala kostnaden blir därför högre för kvinnor avseende grundstudier på högskolor och universitet, 21,5 miljarder för kvinnor jämfört med 13,7 miljarder kronor för män.

Likasa avseende studier på komvux, folkhögskola och inom yrkeshögskolan var det fler kvinnor än män som studerade, ungefär

100 000 fler kvinnor studerade inom dessa kategorier jämfört med män. Kostnaden för kvinnor uppgick till 10 miljarder och för män 6 miljarder kronor under 2022.

I relation till övriga utbildningsnivåer är det färre personer som går forskarutbildning, 9 400 kvinnor och 8 600 män.

Diagram 11. Antal kvinnor och män efter olika utbildningskategorier. 2022

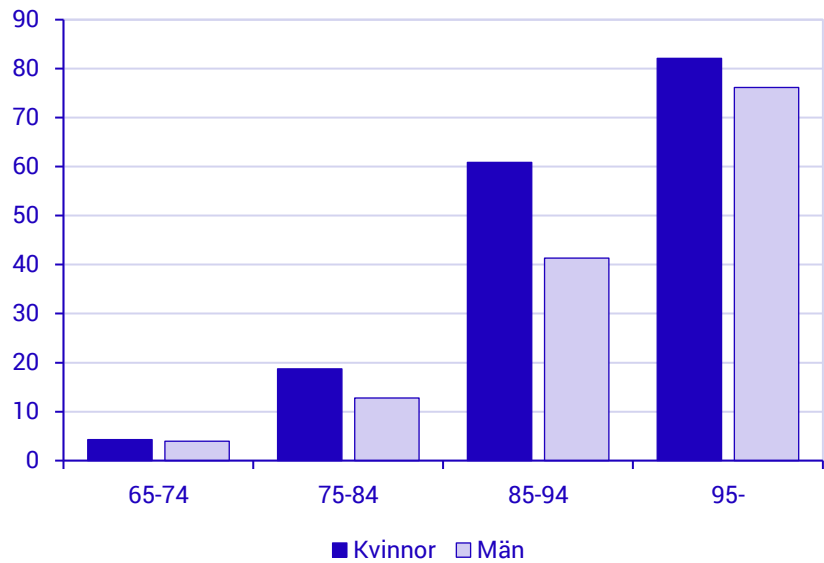
Källa: SCB, FASIT

Kostnaden fördelas olika för olika utbildningsformer, till exempel antal terminer eller antalet avklarade poäng. Hänsyn är inte taget till att olika utbildningar kostar olika mycket inom respektive kategori.

Äldreomsorg för kvinnor och män

Äldreomsorg ingår i området socialt skydd. Äldre pensionärer utnyttjar mer äldreomsorg än yngre och kvinnor mer än män. I åldersgruppen 65–85 behöver ca 11 procent kvinnor omsorg och ca 8 procent män. Över 85 år är det betydligt fler kvinnor än män som är i behov av hjälp eftersom kvinnor lever längre och är fler till antalet totalt i dessa åldersgrupper.

Diagram 12. Andel kvinnor och män med äldreomsorg efter ålder i procent. 2022

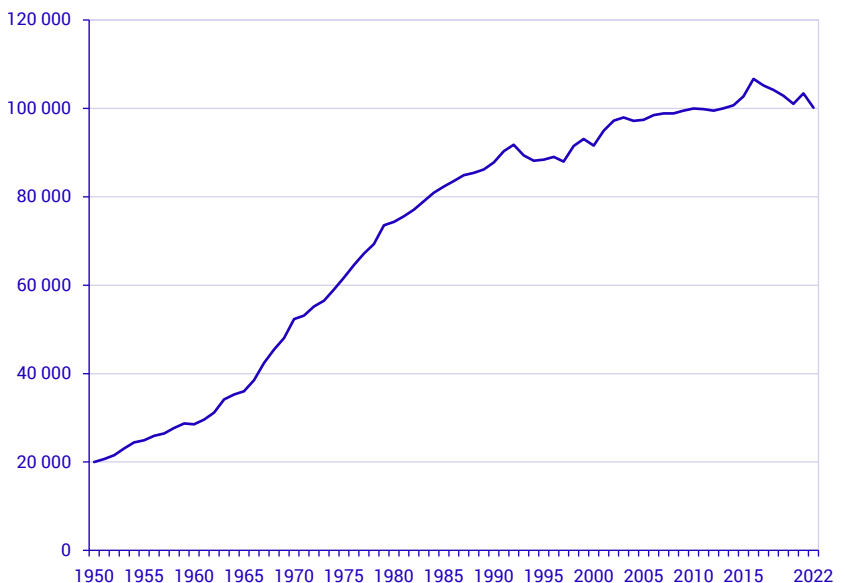

Källa: SCB, FASIT

Offentliga välfärdstjänster och inkomster över tid

Studerar man de offentliga välfärdstjänsterna per person i fasta priser över tid sedan 1950 enligt nationalräkenskaperna så ser man att de trendmässigt ökade fram till 2016 med undantag för ett fåtal år för att därefter minska något fram till 2020 enligt diagram 13. Under 2021 ökade de något för att sedan minska en aning under 2022. Under 2022 uppgick värdet av de offentliga välfärdstjänsterna till 100 200 kronor per person enligt nationalräkenskaperna.

Diagram 13. Offentliga välfärdstjänster per person, kronor i 2022 års priser, 1950–2022.

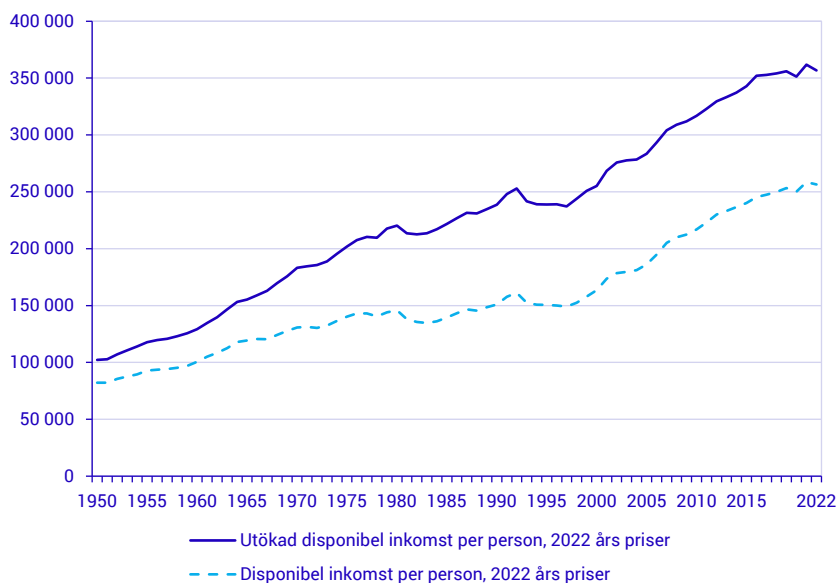
Källa: SCB, Nationalräkenskaperna, egna beräkningar

I diagram 14 redovisas hushållens disponibla inkomster samt justerade disponibla inkomster per person i reala termer för åren 1950 till 2022 enligt nationalräkenskaperna. Studerar man utvecklingen efter de något svaga åren 1993–1997 har realinkomsterna stadigt ökat fram till 2020 då pandemin slog till och sänkte inkomsterna för helåret 2020. Efter återhämtningen 2021 med ökade inkomster gjorde den höga inflationen att realinkomsterna återigen backade under 2022.

Då definitionen av disponibla inkomster skiljer sig åt mellan nationalräkenskaperna och inkomstfördelningsstatistiken är också den redovisade utvecklingstakten olika i de två redovisningarna. Nationalräkenskaperna redovisar utvecklingen per person och i inkomstfördelningsstatistiken redovisas utvecklingen av inkomster per konsumtionsenhet. Prisjusteringen skiljer sig också åt en aning då nationalräkenskaperna justerar med priserna enligt dess varukorg och inkomstfördelningsstatistiken justerar med varukorgen enligt konsumentprisindex, KPI. Innehållet i varukorgarna skiljer sig åt mellan nationalräkenskaperna och KPI.

Diagram 14. Utökad disponibel inkomst och disponibel inkomst per person, kronor per år, 2022-års priser, 1950–2022.

Källa: SCB, Nationalräkenskaperna, egna beräkningar

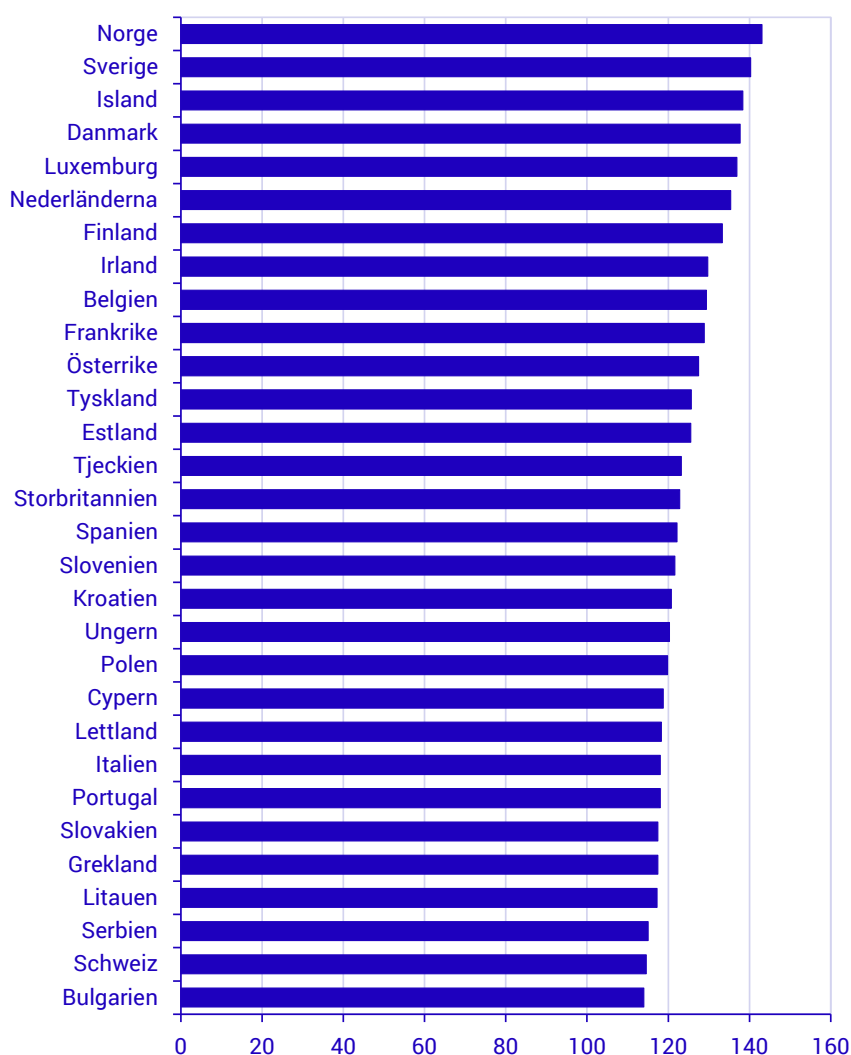
Not: Inom Nationalräkenskaperna är termen för utökad disponibel inkomst vanligen justerad disponibel inkomst.

Sverige i Europa

I den internationella rapporteringen av hushållens inkomster enligt nationalräkenskaperna förekommer måtten disponibel inkomst och justerad disponibel inkomst där det senare måttet inbegriper sociala naturaförmåner som motsvarar de offentliga välfärdstjänsterna. Genom att dividera den justerade disponibla inkomsten med den disponibla inkomsten erhåller man en relation som redovisas för ett antal länder i

diagram 12. I toppen av listan ligger Norge och Sverige med förhållandevis höga andelar offentliga välfärdstjänster, med en relation på runt 140 procent mellan den justerade och vanliga disponibla inkomsten. De lägsta kvoterna av de studerade länderna återfinns i Bulgarien, Schweiz och Serbien med en relation på runt 115 procent mellan den justerade disponibla inkomsten och den vanliga disponibla inkomsten. Av EU-länderna saknas det uppgifter för Malta och Rumänien. Då det förekommer definitionsskillnader mellan den individbaserade statistiken, som fördelningsredovisningen utgår ifrån, och nationalräkenskaperna, som den internationella jämförelsen utgår ifrån, skiljer sig kvoten mellan justerad disponibel inkomst och disponibel inkomst åt mellan de olika statistikområdena.

Diagram 15. Kvoten mellan utökad disponibel inkomst och disponibel inkomst i olika europeiska länder 2022.

Källa: Eurostats databas <https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/bookmark/80f1a36f-61ce-4062-9c1b-7bb5cdc77804?lang=en>

Bilagor

Bilaga 1. Fakta om statistiken

I FN:s manual över nationalräkenskapssystemet, SNA2008, delas de offentliga konsumtionsutgifterna in i tio områden efter funktion, Classification Of the Functions Of Government, COFOG.

De första sex områdena, COFOG01-COFOG06, är utgifter för allmänna ändamål så som allmän offentlig förvaltning, försvar, samhällsskydd och rättsskipning, näringslivsfrågor, miljöskydd samt bostadsförsörjning och samhällsutveckling.

Offentliga konsumtionsutgifter för individuella tjänster förekommer inom COFOG07-COFOG10 och avser utgifter för hälso- och sjukvård, kultur och fritid, utbildning samt socialt skydd.

De redovisade resultaten baseras på simuleringar gjorda i FASIT (FördelningsAnalytiskt Statistiksystem för Inkomster och Transfereringar). FASIT är en statisk mikrosimuleringsmodell med vilken man kan göra beräkningar av effekter av förändringar i skatte-, avgifts- och transfereringssystemen. FASIT gör det möjligt att beräkna den budgetmässiga kostnaden eller intäkten av en förändring. Vidare är det möjligt att göra beräkningar av hur olika grupper påverkas av de föreslagna förändringarna.

Som dataunderlag för beräkningarna har urvalet STAR år 2022 använts. STAR är ett helt registerbaserat urval, med drygt 750 000 urvalspersoner. Urvalet har kompletterats med uppgift om make/maka/barn, vilket leder till att antalet individer i urvalet är drygt 2 miljoner. Vid beräkningen av välfärdstjänsterna ingår endast helårspersoner samt noll-åringar. En helårsperson är en person som har varit folkbokförd i Sverige både vid årets början och vid årets slut.

Till de uppgifter som finns i STAR har information om individens konsumtion av välfärdstjänster under 2022 lagts till. Genom att kombinera individernas konsumtion med motsvarande kostnad för dessa tjänster kan den totala kostnaden för välfärdstjänsterna beräknas.

Bilaga 2. Kostnadstabell

Offentliga förvaltningens konsumtionsutgifter samt bidrag till hushållens icke-vinstdrivande organisationer exklusive moms, 2022

COFOG		Mnkr
7	Hälsa- och sjukvård	358 832
07.11	Läkemedelsförmån	31 830
07.12 o 13	Hjälpmedel	8 618
07.21, 22, 24	Öppen läkarvård	152 417
07.23	Tandvård	13 464
07.3	Sluten sjukhusvård	138 606
07.4	Mödrahälsovård	2 428
07.4	Barnhälsovård	3 040
07.4	Folkhälsovård, övrigt	8 429
8	Rekreation, kultur och sportaktiviteter	50 016
08.1	Fritids- och idrottsverksamhet	25 717
08.2	Kulturell verksamhet	24 299
9	Utbildning	331 223
09.11	Förskola	73 837
09.121	Förskoleklass	8 141
09.121 o 122	Grund-, anpassad- och specialskola	137 545
09.123	Komvux Grundskolenivå	1 575
09.221 o 222	Gymnasium	51 228
09.223	Komvux gymnasie- / fortsättningsnivå	5 334
09.3	Yrkehögskoleutbildning	3 616
09.41	Universitet	35 646
09.42	Forskarstuderande	2 469
09.5	Folkhögskola	5 982
09.5	Studieförbund	1 789
09.5	Svenska för invandrare	3 718
09.5	Särvux o övrig utbildning	343
10	Socialt skydd	299 641
10.12	Funktionshinder	90 598
10.2	Färdtjänst	3 529
10.2	Äldreomsorg	128 330
10.41	Pedagogisk omsorg	1 398

10.42, 43, 49	Vård av barn och unga, övrigt	25 985
10.44	Fritidshem	17 956
10.5	Arbetslöshet	14 533
10.71, 72, 78, 79	Social utsatthet, övrigt. exkl migration o flyktinghjälp	17 312

Källa: SCB, Nationalräkenskaper och FASIT

Not: I FASIT ingår utgifter för yrkeshögskolan samt utgifter för personlig assistans i de offentliga välfärdstjänsterna. Utgifter för yrkeshögskolan redovisas som subventioner i nationalräkenskaperna och utgifter för personlig assistans redovisas som privata inkomster och utgifter i nationalräkenskaperna.

Bilaga 3. Fördelningstabell

COFOG

7	Hälso- och sjukvård
07.11	Läkemedelsförmån Konsumtionen fördelat på ålder i 5-årsklasser, kön och län
07.12 o 13	Hjälpmedel Tre åldersgrupper och kön utifrån statistik från 2014
07.21, 22, 24	Öppen läkarvård Socialstyrelsen har patientregister över öppen sjukvård. Detta skulle kunna användas som bakgrundsinformation vid fördelning av kostnaden. Tyvärr är uppgifterna om den öppna vården inte av en sådan kvalitet att de kan ligga till grund för generell statistik och uppgifter om primärvården saknas helt. Fördelningen bygger på statistik från 2009 och fem åldersgrupper och kön.
07.23	Tandvård Individstatistik finns från 24 år och uppåt. För yngre personer fördelas kostnaden generellt efter ålder.
07.3	Sluten sjukhusvård Antal dagar i slutenvård efter ålder, kön och region från Socialstyrelsens patientregister.
07.4	Mödrahälsovård Kostnaden för mödrahälsovård fördelas på alla mödrar med barn som är 0 år.
07.4	Barnhälsovård Kostnaden för barnhälsovård fördelas på åldersgruppen 0–5.
07.4	Folkhälsovård, övrigt Övrig primärvård består bland annat av sjukdomsförebyggande åtgärder, skolhälsovård och företagshälsovård. Detta fördelas på alla som är 6–64 år.
8	Rekreation, kultur och sportaktiviteter
08.1 och 8.2	I undersökningar av svenska folkets levnadsförhållanden, ULF, finns bland annat resultat om människors kultur- och fritidsvanor. De viktigaste bakgrundsvariablerna är ålder och disponibel inkomst. Ju högre inkomst desto mer delaktighet, och yngre personer är mer aktiva än äldre.
9	Utbildning
09.11	Förskola Antal terminer (en eller två)
09.121	Förskoleklass Antal terminer (en eller två)

- 09.121 o 122 Grundskola inklusive anpassad, konfessionella**
Skolor, specialskolor och sameskolor
Alla barn i åldern 7 till 16 år
- 09.123 Komvux Grundskolenivå**
Antal poäng per termin
- 09.221 o 222 Gymnasieskola**
Antal terminer (en eller två)
- 09.223 Komvux gymnasie- / fortsättningsnivå**
Antal poäng per termin
- 09.3 Yrkehögskoleutbildning**
Antal dagar
- 09.41 Universitet**
Antal registrerade poäng
- 09.42 Forskarstuderande**
Aktivitetsgrad
- 09.5 Folkhögskola**
Antal dagar
- 09.5 Studieförbund, SFI samt Särvox och övrig utbildning**
Antal timmar
- 10 Socialt skydd**
- 10.12 Funktionshinder**
Tre åldersgrupper och kön
- 10.2 Färdtjänst**
Två åldersgrupper över 64 år, kön och län
- 10.2 Äldreomsorg**
Fem åldersklasser över 64 år och kön. Hänsyn tas även till fördelning av hemtjänsttagare i ordinärt resp. särskilt boende. Kostnaden är betydligt högre i särskilt boende och utnyttjas mer av äldre personer.
- 10.41 Pedagogisk omsorg**
Antal terminer (en eller två)
- 10.42, 43, 49 Vård av barn och unga, övrigt**
Alla i åldern 0–19
- 10.44 Fritidshem**
Antal terminer (en eller två)
- 10.5 Arbetslöshet**
Alla i Arbetsförmedlingens register Datalagret
- 10.71, 72, 78, 79 Social utsatthet, övrigt. exkl migration och flyktinghjälp**
Alla i åldern 19–64

Bilaga 4. Definitioner och förklaringar

Konsumtionsenhetsskala (ekvivalensskala)

För att kunna jämföra konsumtionsmöjligheter i familjer med olika sammansättning behöver hushållets inkomst justeras med det antal personer som skall leva på dessa inkomster. Förekomsten av stordriftsfördelar gör att det inte ger realistiska och jämförbara inkomstnivåer om hushållets inkomst endast divideras med antalet hushållsmedlemmar. En bostad för en familj om fem personer kostar normalt inte fem gånger så mycket som en bostad av motsvarande standard för en person.

För att beräkna jämförbara inkomster används en så kallad ekvivalensskala som ger varje hushåll en viss konsumtionsvikt beroende på hur många vuxna och barn som lever tillsammans. För att erhålla jämförbara inkomster divideras hushållets inkomst med summan av hushållets konsumtionsvikt. Jämförelser görs mellan konsumtionsenheter i stället för mellan individer.

När vi tar hänsyn till växelvis boende barn antar vi att hushåll med växelvis boende barn delar på kostnaderna för barnet, då barnet bor ungefär lika mycket hos båda föräldrarna. Vi har ändrat på konsumtionsenhetsskalan på samma sätt som presenteras i rapporten Ekonomisk standard vid växelvis boende.

Viktskala för konsumtionsenheter vid redovisning av inkomster, med hänsyn till växelvis boende barn:

Ensamboende	1,00
Sammanboende par	1,51
Ytterligare vuxen	0,60
Första barnet 0–19 år	0,52
växelvis första barn	0,38
Andra och påföljande barn 0–19 år	0,42
växelvis andra och påföljande	0,28

Konsumtionen av offentliga välfärdstjänster, räknas per person då dessa alltid är riktade till den enskilda personen. Därefter kan värdet av välfärdstjänsten fördelas på hushållen.

Decilindelning

Indelning i storleksordning efter hushållets disponibla inkomst. Hushållen delas in i tio lika stora grupper efter storleken på hushållets

disponibla inkomst. De 10 procent hushåll med lägst inkomst finns i decilgrupp 1 och så vidare.

Inkomstbegrepp

Faktorinkomst - summan av löneinkomst, företagarinkomst, inkomst från fåmansföretag, ränta och utdelning samt kapitalvinst och kapitalförlust

Bruttoinkomst, summa skattepliktiga inkomster - summan av inkomst av arbete, kapital, pension, sjuk- och aktivitetsersättningar samt sjuk- och föräldrapenning, arbetsmarknadsstöd och övriga socialförsäkringar.

Transfereringar

Positiva transfereringar, skattepliktiga – pension, arbetsmarknadsstöd, föräldrapenning m.m.

Positiva transfereringar, skattefria – barnbidrag, bostadsbidrag, ekonomiskt bistånd, studiebidrag m.m.

Negativa transfereringar – skatt m.m.

Transfereringsnetto = Skattefria transfereringar + Skattepliktiga transfereringar - Negativa transfereringar

Disponibel inkomst - summan av alla skattepliktiga och skattefria inkomster minus skatt och övriga negativa transfereringar.

Gini-koefficient

Gini-koefficient är ett ekonomiskt mått på ojämlikhet, till exempel för inkomstfördelning. Ju lägre Gini-koefficient för inkomster, desto mer jämlikt fördelas inkomsten. Om Gini-koefficienten är 1 har en person all inkomst och om gini är 0 har alla personer lika stor inkomst.

